

Épézu norĩ
Épézu norĩ ma, Paru te te
ĩrob'ui'érézé
Ĩbaihâ wasu'uzé

Ã ĩbaihâ hã Paru hã ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ ma sômri za'ra, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame ma tô Paru hã aré 're sãmra. Maparane ma tô âma tiwahu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono ré hã. Ãma ronomro wapsi, ma tô â ĩbaihâ na tâma âma rob'ui'ére za'ra, 'ri nho'õmo amoi hawi, dazazéb 're hâimana sirõmo. Capíturu 1-3 âma hã Paru hã ma tô dama waihu'u, Zezusihi zazei'wa norĩ hã misi haré simisutu 're ĩhâimana za'ra mono na hã, zudezu norĩ hã duré zudezu'õ norĩ zama, sina 're siwanhizari za'ra mono âna, Zezusi hã uburé zada dâ'â za'ra wa, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã ĩpẽ'ẽ 're 're sãmra za'ra mono wa, aiwa. Capíturu 4-6 âma ma tô duré dama waihu'u, 're danomro mono zép tém na hã. Ma tô duré tâma roti za'ra, damama norĩ ma hã, duré da'ra norĩ ma, duré damro norĩ ma hã, dama romhuri'wa norĩ ma zama, ĩ'uwaibaba tisiré norĩ ma, 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã.

¹ Wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're ĩhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima ĩwẽzéb zarina. Taha wa, wa âma aima rob'ui'ére za'ra wa'wa, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi âma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. A norĩ

wa'wa hã ma tô õne u'â Zezusihi ãma si 're anomro aba mo, aihâimana nhiptete sina.

² Wamama ma, wa ai'ãma 're ãmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ãsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowé u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Cristuhu ãma 're ãdanomro mono norĩ ma, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhoprubzé wasu'u

³ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã sõpru uptabi di, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama hã. Ta hã Cristuhu ãma 're wanomro mono wa, ma tô marĩ mono bâ wama 're sõpru, uburé marĩ wē na, hãiwa hawi. Taha wa, wama 're sõprub za'ra mono wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. ⁴ Ta hã ti'a te te poto õ ré, ma tô romhã ré te te 're wa'apisutu siro, tinhib'a'uwē da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa, wawē uptabi na ãma 're wanomro mono da, marĩ, wa te 're 'manharĩ wasété za'ra mono ãna. Ta hã te te 're wa'apoto mono õ ré, ma tô romhã ré te te 're wa'azawi pese. ⁵ Tãma rowé wa, ma tô wa'ãma sima roti siro, wa'ãma 're 'ra za'ra mono da, Zezu Cristu za te te ãwawa'ãbãzéb zarina. Te te sima 're wa'awē uptabi mono wa, ma tô ãne sima roti siro, wa'ãma za'ra. ⁶ Wamama hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô oto wa'ãma uwaimrami wē za'ra, ã'ra tãma ãsawi hã te te ãwa'awa'ãbãzéb zarina. Taha wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.

⁷⁻⁸ Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada dâ'â wamhã, ma tô tidã'ãzém na wa'awa'ã. Marĩ, wa te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã ma tô te te wama 're apari, wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madã'ã tō mono da oto. ãne wamhã, ma

tô Wamama hã wa'ãma uwaimrami wẽ, sa'ëtẽ na tãma 're hãimana mono wa, te te 're ãwa'azawi pese mono zé hã. ⁹⁻¹⁰ Te te da'ãma sima ãrotizé hã dama waihu'u pese ãna ma tô dawí 're hãimana aré. Tane nherẽ, rosa'rata wẽ waihu'uzé hã sa'ëtẽ na tãma 're ãhãimana mono zéb zarina, ma tô oto wama waihu'u za'ra, Cristu za te te da'ãma tãma ãuwaimramizém na. Tawamhã niwapsi bâdâ te te sima ãpisutuzém na te za da'ãma uwaimra, te te da'ãma sima ãrotizé hã. Tawapsi te za uburé tinhimipoto ma nharĩ za'ra, hãiwa ãma, ti'ai ãma zama, simisutu Cristuhu nhimiroti na 're dahãimana za'ra mono da, ta hã da'madâ'ã'wai uptabi, dama 're hãimana mono wa.

¹¹⁻¹² 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã marĩ na te te sima 're aroti mono wamhã, te za tô te te ãma 're a'uwaimrami. Ta hã ma tô wa'apisutu siro, ãsib'a'uwẽ 're wanomro mono da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa. ãne duréihã te te wa'ãma sima ãrotizéb zarina, ma tô wa'ãma uwaimrami za'ra, danho'reptui'wa zô 're ãwanhimipari 'rata za'ra mono norĩ ma, ãma 're ãwawata u'ãsi za'ra mono zéb da hã.

¹³ A norĩ wa'aba zama te oto wasiré Cristuhu ãma 're anomro aba mo. Danho'reptui'wai wasu'uwẽ hã ma tô ãwapari za'ra wa'wa, asi'uihã na. Tô sena Cristuhu wasu'uwẽ hã. Tawamhã wapari za'ra wa'aba wamhã, ma tô Danho'reptui'wa na asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo, Cristu hã. Taha zarina ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ëzani hã we aima sômri za'ra wa'wa, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, ãsib'a'uwẽ oto 're anomro aba mono na. ãne ma tô ai'ãma uwaimrami wẽ za'ra wa'wa, te te dama ãropisutuzéb zarina. ¹⁴ Tawamhã

niwapsi te za uburé marĩ ĩwě hã te te wama 're anhomri, tizazei'wai mono bâ. Duré ĩsib'a'uwě 're wahâimana za'ra mono wa, te za rowasété hawi wa'awaibui pese. Tawapsi wama 're rowě za'ra mono di za. Āne tô sena za te te wama āma ĩ'a'uwaimramizém na, wa te āma waihu'u za'ra da, ma tô Tipě'ēzani hã te te wama 're anhomri. Taha wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za.

Īsazei'wa norĩ ma, Paru te te ĩrowaptērēzé wasu'u, 'Re ĩhâimana u'āsi mono wi

¹⁵ Aiwasu'u wě za'ra wa'wa hã ma tô we ĩtēme waptārã, Wanhib'apito Zezusihi zazei'wa oto 're anomro aba mono na, duré asiré ĩsazei'wa norĩ 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mono na zama. ¹⁶ Taha zarina, wa õne u'āsi 're ĩto, 'Re ĩhâimana u'āsi mono ma, ai'āma za'ra wa'aba. Duré tãma 're ĩmreme mono wamhã, aima za'ra wa'aba zama wa tô te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hãiwa u ai'āma 're ĩpo're si'āri za'ra wa'aba mono āna. ¹⁷ Wamama hã waihu'u pese za'ētē dâ'â sina, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hãiwa hawi dahâimanazém na rowaihu hã Tipě'ēzani na te te aima 're sōmri u'āsi za'ra wa'aba mono da, duré Wamama hã ĩhâimanazém na 'rãwi 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã, Wanhib'apito Zezu Cristuhu 'madâ'â'wa hã. ¹⁸⁻¹⁹ Wa hã wa ĩsima wě, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ĩsimiroti hã 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, duré rowě uptabi zô te te ĩ'aipisutu za'ra wa'aba zé wasu'u hã, 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marĩ ĩwě uptabi na wama 're ĩsōprub za'ra mono zéb da hã tinhib'a'uwě norĩ ma, te te

ĩropisutuzéb zarina, taha wasu'u zama 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ĩsima aiwě za'ra wa'wa. ²⁰ Wa duré aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptěřě u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩwaihu'u pe hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tiwaihu'u pese na ma tô Cristu hã ab're hawi hãiwa'utu, dâ'â nherě. Taha pari, ma tô pisutu, pire na ĩsimire niwĩ 're sãmra mono da, hãiwa ãma. ²¹ Tame te pire uptabi na dama 're hãimana, pire na hãiwa ãma 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ma, duré tame siptete na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ma zama. Ti'ai ãma duré hãiwa ãma zama tipire na te te ãma wabzu za'ra õ di, dama ĩpire za'ra norĩ hã. Õne u'â te za tipire na te te 're da'a'rãnhpai u'âsi. ²²⁻²³ 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô Cristu hã pisutu, dama pire na 're hãimana mono da, ĩsimipoto mono bâ. Ma tô duré Cristu hã pisutu, ropâ tinhib'a'uwě norĩ 'madâ'â'wa da, õhõ si uburé Danhib'apito dama 're hãimana mono wa. Wahãiba hã misi nherě, wahãiba na marĩ mono bâ wama 're ĩhãimana za'ra mono ne, te Cristuhu hãiba wasu'u, ĩsib'a'uwě norĩ hã. ĩsib'a'uwě norĩ hã tãma 're hãimana za'ra mono wa, marĩ zô tiwi 're rowaptâ'â mono õ di, Cristuhu wi hã. Ta hã te ropâ 're hãimana u'âsi, uburé marĩ hã 're ĩhãimana za'ra mono zéb da hã, ĩsadawa para.

2

Dapěě 're dadâ'â u'âsi 're ĩdanomro mono zém hawi, danho'reptuzé wasu'u

¹ Duréihã a norĩ wa'wa hã aipě'ě 're, 're atâ'â za'ra wa'aba mono ne, te 're anomro aba mo aré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti na 're anomro

aba mono õ wa, duré aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wab zama. ² Ĩsazei'õ'wai hãimanazém na ma tô aré 're aihãimana za'ra wa'aba mo, wa'uburé norĩ nhib'apito nhimiroti na zama. Hãiwa rho're ãma te ta norĩ hã 're hãimana za'ra. Ĩsimiroti hã tãma pire za'ra di, ĩpo're'õ norĩ ma hã. Taha wa, te ta norĩ hã Ĩsimiroti na si 're nomro, 'Re ĩhãimana u'âsi mono wapari'õ'wa norĩ hã. ³ Tane wa norĩ hã wanhimirosa'rata wasété zarina, wa tô aré 're wanomro. Wa te wasima 're ĩwē za'ra mono zéb zarina, wa tô aré wa te wasima ãma 're uwaimrami za'ra. ãne 're wahãimana wasété za'ra mono wa, te aré dazu wahã za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã.

⁴⁻⁵ Tane nherē, wawasété na 're wanomro mono wa, 're ĩwadã'ã za'ra mono ne, 're wahãimana za'ra mono nherē, ma tô Cristu te te ĩhãiwa'utuzém ne wapē'ē 're te te 're wa'ahãiwa'utu, rowē na si oto ãma 're wanomro mono da. ãne ma tô wama ãma uwaimrami wē za'ra 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã, ĩpē'ēzézé hã sa'ētē na tãma 're hãimana mono wa, duré tãma wazawi uptabi za'ra wa. Taha wa, te te 're ĩwa'anho'reptui mono zé wa'rãmi, marĩ zô 're simipari mono ãna, ma tô te te 're wa'anho'reptu. ⁶ Ta hã Cristu ab're hawi te te ĩhãiwa'utu ne, ma tô wapē'ē 're te te 're wa'ahãiwa'utu, hãiwa ãma 're wasi'ubumroi u'âsi mono da, Cristu Zezusihi 'rata. ⁷ E marĩ da. Da te waihu'u za'ra da, ĩsimizawizé hã sa'ētē na tãma 're ĩhãimana mono hã, wa'uiri na 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã. ãne te za da te 're waihu'u za'ra, Cristu Zezusi te te 're ĩda'azawi pese mono zéb zarina.

⁸ 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô asõ'reptu

za'ra wa'wa, Wa'anho'reptui'wa hã asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asi'uihã na 're asisõ'reptui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Sõpru wa, ma tô Wamama hã aima ãma uwaimrami za'ra wa'wa, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã. ⁹ Marĩ hã ahã na 're 'manharĩ wê za'ra wa'aba mono nherê, taha zarina te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono õ di 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, 'rãwi asi'ãma wa'aba 're a'maiwata aba mono tô da, asi'uihã na asi'manho'reptui wa'aba da newa. ¹⁰ Cristu Zezusihi ãma 're wanomro mono wa, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wama sômri za'ra wahâimanazé ìté hã, wa te ãma dama 're rob'manharĩ wê za'ra mono da, duré ìwê na wa te 're dapawaptob za'ra mono da, te te wa'ãma ìroti sirõmo zéb zarina.

Zudezu norĩ, zudezu'õ norĩ me aihĩni Cristuhu ãma oto 're ìnomro mono zé wasu'u

¹¹⁻¹² A norĩ wa'wa hã ma tô zudezu'õ na 're aipoto za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tô asihãiwata nhihãri aba õ na te te 're asisi za'ra wa'wa, zudezu norĩ hã. Ta norĩ si ma tô tinhihãiwata nhihãri ré na 're sisisi za'ra, tihãiba na te te sima 're ì'manharĩ za'ra mono zéb zarina. Ma'ãpé rosa'rata za'ra wa'aba, 're aihãimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Cristu hã Danho'reptui'wa na waihu'u za'ra wa'aba õ wa, ãma 're anomro aba mono õ di aré. A norĩ wa'wa hã zudezu'õ wa, Izarazéhé nhihudu norĩ siré 're anomro aba mono õ di duré. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwê norĩ ma si, ìwê na te te ìropisutuzém na 're waihu'u za'ra wa'aba mono ãna, ma tô aré 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Æne wa, rowẽ uptabi zô 're asimipari za'ra wa'aba mono ãna, ma tô 're anomro aba mo. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono hãimanazém na sena

na waihu'u za'ra wa'aba ãna, ma tô 're anomro aba mo aré.

¹³ Tane nherẽ, dasisiti 're ãdahâimana za'ra mono ne, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhiti, romhâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto, asimirosa'rata aba na. Cristu hã wazada ãdâ'âzéb zarina, ma tô Wamama hã sitẽme ai'ãwisi za'ra wa'wa, Cristu Zesusihi ãma oto 're anomro aba mono da, 'rãwi ã'rata 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, asimirosa'rata aba na. ¹⁴ Cristu hã ma tô wawi uprosi za'ra, 're ãwasi'ruiwapari za'ra mono zé hã. Taha wa, aihãni wa oto ãsib'a'uwẽ 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ me. 'Re wasisawi pese za'ra mono sina, wa oto 're wanomro. ¹⁵ 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã sa'ëtẽ na ma tô zudezu norĩ ma si 're hâimana za'ra, marĩ hã te te tãma ãma 're ãuwaimrami za'ra mono zéb da hã, taha zarina ãwasédé hã te te tãma 're ã'apari mono zéb da hã duré. Cristu hã wazada ãdâ'âzéb zarina, tâibâ oto 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã, marĩ na dawasédé hã te te dama 're ã'apari mono zéb da hã. Misi dahâiba ne, aiwapsi wa oto 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ, zudezu'õ norĩ me, wahâimanazép tém na si, ãwẽ na si ãma 're wanomro mono da, duré wasisawi pese sina oto 're wahâimana za'ra mono da wasiré. ¹⁶ Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada ãdâ'âzém na ma tô wawi uprosi za'ra, 're ãwasi'ruiwapari za'ra mono zé hã, aihãni tizazei'wa norĩ hã te te 're wa'anhimroi mono da si oto, 'Re ãhâimana u'âsi mono u. ¹⁷ Cristu hã ti'ai u wei morĩ wa, ma tô rowasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u, rowẽ na 're ãdahâimana za'ra mono zém na hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono oto te te 're ãda'awêsãmri mono zéb

zarina. E marĩ da. Zudezu'õ norĩ hã rowẽ na ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're anomro aba mono õ norĩ hã, duré zudezu norĩ, rowẽ na ãma 're wahâimana za'ra mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're ãwanomro mono norĩ hã. ¹⁸ Cristu hã wazada dâ'â wa, duré wama 're hâimana za'ra mono wa, te za oto ãpẽ'ẽzani hã simisutu te te 're wa'apawapto, Wamama u 're ãwasihutu mono zéb da hã wanhimirosa'rata na. Tawamhã tãma 're wamreme zusi mono wamhã, te za te te 're wa'awapari u'âsi, zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ me.

¹⁹ Taha wa, zudezu'õ nherẽ, dasiré'õ ne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te oto dame 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te duré dame ã'ra 're aihâimana za'ra wa'aba mo oto. ²⁰ Êtẽ 'manharĩ na wa za 'ri na aĩãma simiré'é za'ra wa'wa. Êtẽ na'rata nhisiwi, da te dasiwi 're ã'ri za'ra mono ne, ma tô Cristuhu wasu'uwẽ na te te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa, ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Duré Wamama pẽ'ẽzani, marĩ hã te te tãma ãwaihu'u za'ra zéb zarina, duréihã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dama 're ãsadawa wasu'u za'ra mono norĩ zama ma tô te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. 'Ri uparizéb da, 'ri na'rata wẽ'ẽzéb ãma, êtẽ tõmo hãpã wawẽ na, wa za Zezu Cristuhu ãma simiré'é, wapawapto uptabi 'wa wama 're hâimana za'ra mono wa, ta hã. ²¹ Êne hã misi 'ri na simisutu 're ãsими'wara mono ne, te za te te 're wa'apawapto Cristu hã, wa'ãma 're ãsõrõwa za'ra mono da hã, aiwapsi 're wahâimana za'ra mono da. ²² Tane a norĩ wa'wa hã, êtẽ ahã na 'ri misi da, da te dasiwi ã'ri ne, te za te te aima 're nharĩ u'âsi za'ra wa'wa,

simisutu Wanhîb'apito ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ãsõrõwa misi tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, ãpẽ'ẽzani hã aipẽ'ẽ za'ra wa'aba 're, 're ãhâimana mono zéb zarina.

3

Paru hã zudezu'õ norĩ ãma te te 're ãromhuri mono zé wasu'u

¹ Taha wa, wa hã Paru, wa 'Re ãhâimana u'âsi mono wi, te tiwi 're rowaptẽrẽ u'âsi, aima za'ra wa'aba. Zudezu'õ norĩ, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa wa 're mo, ãwasu'uwẽ na te 're aipawap-tob za'ra wa'aba mono da. Taha 'ru te, ma tô dasiwi ãnherẽ ni, dazazéb 're, ãzab da. ² 'Re ãhâimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô romhuri hã ãma tisõ, aima 're ãrowẽ za'ra wa'aba mono zéb da hã. ãne na ma tô ãwapari za'ra wa'wa, tô. ³⁻⁴ Duréihã te te sima da'ãma ãrotizé hã aré dama ãwaihu'u'õ hã ma tô ãma waihu'u, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Nimosi wa tô syry na ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ⁵ Zudezu'õ norĩ ãma te te sima ãrotizé hã te te dama waihu'u õ di aré, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. ãhãna nimosi ma tô Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ ma waihu'u, te te sima da'ãma ãrotizé hã, Tipẽ'ẽzani na ta norĩ ma te te ãwaihu'uzéb zarina. Duré marĩ hã te te tãma ãwaihu'u za'ra zéb zarina, dama ãsadawa wasu'u'wa norĩ ma zama, ma tô tãma waihu'u za'ra, te te sima da'ãma ãrotizé hã. ⁶ Rowasu'u wẽ hã aré dama ãwaihu'u'õ hã 're ãhâimana mono hã, ãne. Zudezu'õ norĩ hã Cristuhu wasu'uwẽ te te 're saze za'ra mono wa, marĩ ãwẽ na zudezu norĩ ma 're ãsõpru mono zéb da hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te tãma 're ãropisutu za'ra mono zéb ré, te za 're

hâimana za'ra. Simisutu te za oto 're hâimana za'ra, dahâiba misi ne. Cristu Zezusihi âma oto 're nomro mono wa, 'Re îhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwê norĩ ma, marĩ ãwê na te te tãma îropisutuzéb zarina, te za zudezu'õ norĩ ma zama te te tãma âma 're a'uwaimrami, zudezu norĩ zu. Âne zudezu'õ norĩ âma te te sima îrotizé hã.

⁷ 'Re îhâimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô îpisutu, tãma îromhuri'wa 're ãmorĩ da, Cristuhu wasu'uwê hã te dama 're wasu'u mono da, tiwaihu'u pe hã te te ãma sômri wa. ⁸ Îwana îsazel'wa norĩ hã ãwê na te sipa za'ra õ di. Ta norĩ si ma tô tiwê na ãnhipa za'ra. Tane nherê, ma tô îpisutu, zudezu'õ norĩ ma te tãma 're wasu'u za'ra mono da, ãwê hã sa'êtê na Cristuhu ma 're îhâimana mono hã dama âma 're îsõpru mono zéb da hã. ⁹ Ropoto mono 'wa hã ma tô aré pisutu, ropoto na'rata hawimhã dama waihu'u âna a'â 're hâimana mono da, te te da'âma sima îrotizé hã. Nimosi ma tô îpisutu, te dama 're rowasu'u mono da, za oto te te dama âma î'uwaimramizém na hã te te sima da'âma îrotizéb zarina. ¹⁰⁻¹¹ Ta hã ma tô sima wê, hãiwa âma pire na 're îhâimana za'ra mono norĩ hã te te waihu'u za'ra da oto, hãiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u wê hã ahã na tãma 're îhâimana mono na hã. Simisutu îsib'a'uwê norĩ hã oto tãma 're hâimana za'ra mono wa, te za oto âne na waihu'u za'ra, duréihã te te sima da'âma îrotizé hã te te da'âma uwaimrami wa, Wanhib'apito Cristu Zezusi te te îda'anho'reptuzéb zarina. ¹² Taha wa, Wanhib'apito âma oto 're wanomro mono wa, duré îsimipawaptobzém na wa te wasina 're î'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa za wasina wapahi âna ãtême 're wasihutu wanhimirosa'rata na, 'Re îhâimana u'âsi mono u, robze

na tãma 're wamreme zusi mono da. ¹³ ãne wa, wa hã te ĩrobzépata na ĩãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Cristuhu wasu'uwẽ hã wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, aima 're ĩrowẽ za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, Cristuhu wasu'uwẽ hã te dama 're wasu'u mono 'ru te, rowasédé hã da te ĩma 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, ĩma 're rowẽ mono di. ãne wa, te ĩrobzépata na ĩãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za.

Cristuhu nhimizawi pese zé wasu'u

¹⁴ Taha wa, ĩhi'rãtitõ, wa 're ĩsimasisi, Wamama wi te tiwi 're rowaptêrẽ u'âsi mono da, aima za'ra wa'aba. ¹⁵ Õhõ si Wamama wa, wa ĩ'ra 're wahâimana za'ra ĩsazei'wai mono bâ, hãiwa ãma ti'ai ãma zama 're ĩwahâimana za'ra mono norĩ hã. ¹⁶⁻¹⁹ Wamama te hã ĩwaihu'upe hã, te sa'êtẽ na 're hâimana tãma. ãne wa, wa tiwi te 're rowaptêrẽ u'âsi, aima za'ra wa'aba, Tipẽ'êzani na te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, aihâimana nhiptete sina, ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristu hã aipẽ'ẽ 're, 're sãmra u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩwaihu'u pese na asina 're ĩumnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wa duré aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptêrẽ u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã aima 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono da. Dazawizé hã sa'êtẽ uptabi na, te Cristuhu ma 're hâimana. ãne wamhã, uburé asiré ĩsazei'wa norĩ me, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ĩsima aiwẽ za'ra wa'wa, ti'ab

ré wa te wasina 're waihu'u uptabi za'ra mono õ nherẽ, Cristu te te 're ãwa'azawí pese mono zé hã. E marĩ da. Uburé marĩ ãwẽ si, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma 're ãhãimana za'ra mono ne, aima zama 're hãimana za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã, dahãimanazém na rowaihu'u wẽ zama.

²⁰ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã waihu'u pese di, te te wama ãma 're ã'a'uwaímrami mono zéb da hã, marĩ ãwẽ zô wa te 're ãrosa'rata za'ra mono zém nhipai u, duré marĩ ãwẽ hã wa te tiwi 're ãwaptêrê za'ra mono zém nhipai u zama. Tiwaihu'u pese na te te 're ãwa'apawapto mono zéb zarina, tãma waihu'u pese di, ãwẽ na te te wama ãma 're ã'a'uwaímrami mono zéb da hã. ²¹ Taha wa, ãsazei'wai mono bâ Zezu Cristuhu ãma 're ãwanomro mono norĩ, Wamama ãma 're wawata u'ãsi za'ra wa'aba mono za.

4

Misi Cristuhu hãiba ne, aihĩni ãsazei'wa norĩ 're ãhãimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa 're ãmorĩ 'ru te, 're ãza mono ré, dazazéb 're. Ma'ãpé dama 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mono za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sima 're ã'aiwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba. Taha da, ma tô te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa. ² ãne te za 're anomro aba mo. Aipire na asina 're asõpré wa'aba mono õ di za. Duré aiwamri te za dama 're aihãimana za'ra wa'aba mo, aihãimana wẽ na. ³ Wamama hã ma tô Tipê'êzani na te te wama 're anharĩ, rowẽ na oto wasiré 're wanomro mono da. Taha wa, ãne 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, te za 'rãwi asina 're

asõpré wa'aba mo. ⁴ Cristuhu nhib'a'uwẽ mono bâ misi dahâiba ne, wa simisutu 're wahâimana za'ra. Misi te Ĩpě'ězani hã 're hâimana. Taha si te wama 're hâimana za'ra, wapě'ẽ mono bâ. Duré õhõ zô si wa 're wanhimipari za'ra oto, rowẽ uptabi zô. Taha zô 're asimipari za'ra wa'aba mono da, ma tô tinhib'a'uwẽ da, aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ⁵ Õhõ si, Danhib'apito te 're hâimana. Õhõ si, te Wanhib'apito wasu'uwẽ hã 're hâimana, wa te ãma 're ĩsaze za'ra mono zéb da hã. Õhõ zadawa para si, wa tô â dawabzuri hã wa te 're 'manharĩ za'ra. ⁶ Õhõ si uburé Damama te 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Õhõ si danhipai u te ropâ 're hâimana. Te duré wapě'ẽ mono bâ 're sãmra.

⁷ Cristu hã ma tô marĩ ĩwẽ na ĩ'madâ'â waihu'u õ na wama 're sõprub za'ra, wahâiba mono bâ, te te wama 're ĩ'apisutu mono zéb zarina, wa te tãma 're ĩdapawaptob za'ra mono zéb da hã. ⁸ Duréihã ma tô ãne na rob'ui'ééré ni, ĩbaihã na hã:

“Hâimo morĩ wamhã, dawĩ watobro wa, ma tô sisarina da'ahã na te te danhimro. Marĩ ĩwẽ na ma tô duré dama 're sõpru.”

Ãne 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimirowasu'u na rob'ui'ééré hã.

⁹ E marĩ te wasu'u, hâimo ĩmorĩzé hã. A'â ti'ai u ĩmorĩzé te wasu'u, ta hawi hâimo morĩ wa. ¹⁰ Ti'ai u we ĩmorĩ hã ma tô apã mo, hãiwa nhipai u ropã uburé da'madâ'â'wa dama 're hâimana mono da.

¹¹ Cristu hã ma tô ni'wam norĩ hã pisutu za'ra, ĩsadawa wasu'u'wa 're nomro mono da. Ni'wam norĩ ma hã ma tô duré pisutu za'ra, marĩ te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're sadawa wasu'u za'ra mono da,

ĩsazei'wa norĩ ma. Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra, ĩwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da. Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra, dama rowahutu'wa da, ĩsimiroti na te te 're dapawaptob za'ra mono da, ãma 're dahâimana wẽ za'ra mono da. ¹² ãne ma tô Cristu hã da'apisutu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ te te 're pawaptob za'ra mono da, taha zarina 're sipawapto pese za'ra mono wa, siptete sina 're hâimana za'ra mono da. ¹³ Tawamhã aihĩni wa za oto wanhimirosa'rata na wasina wa te 're sazei pese za'ra, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã wa te ãma 're ĩsaze za'ra mono zém na hã. Duré aihĩni wa za oto 'râwi wa te 're waihu'u za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra hã, niha 're ĩhâimana mono na. ãne wamhã, wahâimana wẽ zé, wa za wasima wa te 're sa'êtẽ za'ra. Tawamhã wa za oto wasina wa te 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ĩwanomro wẽ uptabi mono zé hã. ¹⁴ ãne wamhã, ai'uté ne wanhimiza'rese ãna 're wanomro mono õ di za oto. Tawamhã dazadawa nhipese na da te wama 're roti za'ra mono nherẽ, roti tô senai'õ hã wa te 're wapari za'ra mono õ wa, roti tô senai'õ niwĩ 're wasipizari za'ra mono õ di za. ¹⁵ Wa norĩ hã roti tô sena na si, wa za wasima wa te 're roti za'ra, 're wasisawi pese za'ra mono sina. ãne wamhã, wahâimana wẽ na, wa za wa te 're sa'êtẽ za'ra. Tawamhã wa za oto wa te wasina 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ĩwanomro wẽ uptabi mono zé hã, Wanhib'apito ne. ¹⁶ Marĩ mono bâ wahâiba bâ wama 're hâimana za'ra mono nherẽ, wa za wa'rã zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra. Tane wa norĩ hã Wanhib'apito zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono

wamhã, rowẽ na wa za wasiré 're wahâimana za'ra. Tawamhã 're ïwasisawi pese za'ra mono zéb zarina, wa za 're wasipawaptob za'ra, wa te wasima 're sa'ëtẽ za'ra mono da, wahâimana wẽ zé hã.

Cristuhu ãma oto 're ïdanomro mono zép té wasu'u

¹⁷ Taha wa, tô sena Wanhib'apito zadawa para wa za oto aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'õ'wa norĩ ne 're anomro aba mono tã da, ta norĩ nhimirosa'rada hã tô senai õ wa.

¹⁸ Tob'a na 're ïnomro mono norĩ ma, rob'madã hã tãma ïwaihu'u za'ra õ ne, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti uwaibaba rosa'rada hã tãma waihu'u za'ra õ di, ïsazei'õ'wa norĩ ma hã. Ta norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono õ wa, ïsimiroti hã te te 're wapari za'ra mono da, te za tiwasété na siwaihu'u ãna 're hâimana za'ra. Taha wa, rowẽ na ãma 're ïdahâimana za'ra mono zéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za. ¹⁹ Siséb ãna te ta norĩ hã te te sina 're rob'manharĩ wasété za'ra, tihâimana wasété na. Tiwasété zô si te duré sima 're sõpré, marĩ ïwasété na si 're hâimana za'ra mono da.

²⁰ E ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô Cristu hã ïhâimanazém na 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mo. Mare di. ²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristuhu wasu'uwẽ hã aipo're na 're ïwapari za'ra wa'aba mo. Oto ïsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, Zezusihi hawi roti tô sena hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ²² 'Re anomro wasété aba mono da si, te aré asima 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo. Taha wa, te aré aiwi 're si'utõrĩ za'ra wa'wa, 're anomro wẽ wa'aba mono zé hã. Tane nherẽ, te za oto ïrẽme pese za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã.

²³ Asimirosa'rata wẽ na si te za oto 're ïrosa'rata

za'ra wa'aba mo, taha zarina 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono da oto. ²⁴ Da'uza hã ãhâ tém na 're ãdasi'uza za'ra mono ne, te za oto aihâimanazép tém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ãwê na si. Taha da, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã aipoto téb za'ra wa'wa aipê'ê 're, ãsine 're anomro wê wa'aba mono da, tô sena dama 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono da oto.

²⁵ Taha wa, dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono ò di za oto. Aihâiba mono bâ te za tô sena na si asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo. ²⁶⁻²⁷ Nimahã na 're asiti'ru za'ra wa'aba mono wamhã, 're aiwasété za'ra wa'aba mono ò di za, aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da. Duré asiti'rui ré bâdã hã wahuré ai'ãma 're si'utõrĩ za'ra wa'aba mono tã da, te za asiwi 're ãwê'õ za'ra wa'aba mo, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da dama.

²⁸ Danhibrom na dawĩ 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono hã 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono ò di za oto. Te za oto asib'rata na 're ãromhuri za'ra wa'aba mo, aihâimana wê na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asimiromhuri na ãsibrob'õ norĩ hã 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, ãne si wê wa.

²⁹ Aimreme wasété na dama 're aimreme zusi aba mono ò di za oto. Aimreme wê na si te za oto dama 're aimreme zusi aba mo, asimiroti wê na si 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da ãma.

³⁰ 'Re aihâimana wasété za'ra wa'aba mono ò di za, aihâimanazém na Wamama pê'êzani wi 're robzei'õ tã za'ra wa'aba mono da. E marĩ wa. ãpê'êzani hã te wapê'ê 're, wama 're hâimana za'ra, wapibui pese zéb da hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono te, tãma 're ãwahâimana za'ra mono na, bâdã ãwa waptã'ã

õ ré, te te ãwa'anho'reptuzéb da hã. ³¹ Taha wa, te za oto 're ãrême pese za'ra wa'aba mo, aipê'ẽ na 're ãda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Asiti'ru zama te za 're ãrême pese za'ra wa'aba mo, asahi zama duré. Aimreme 'rãihã sina, duré dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Da'ãma 're wasété za'ra wa'aba mono õ di za duré. Dama 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za duré. ³² Marĩ ãwẽ na te za dama 're asõprub za'ra wa'aba mo, aipê'êzé sina. 'Re ãhãimana u'âsi mono hã Cristu dazada dâ'â wa, te te ai'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di oto, 're ã'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã ãwasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nherẽ, ãsine dawasédé hã da'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za oto.

5

'Re ãhãimana u'âsi mono 'ra na oto 're ãdanomro mono zé wasu'u

¹ A norĩ wa'wa hã 'Re ãhãimana u'âsi mono 'ra oto 're anomro aba mono wa, tãma asawi za'ra wa'aba di. Taha wa, te za ãsirã zarina si oto 're anomro aba mo. ² Cristu te te 're ãwa'azawi pese mono zéb zarina, te za oto 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo. Ta hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô sisawi ãna sisõ, wazada dâ'â da. Taha wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma 're ãdanhoprub za'ra mono zéb zarina, sisawi ãna sisõmri wa, Wamama ma wẽ uptabi di, wazada ãdâ'âzé hã.

³ A norĩ wa'wa hã 'Re ãhãimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're anomro aba mono nherẽ, siwa'ru aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za, pi'õ na aibã na zama. Duré aihãimana nhiséb'õ na 're anomro aba mono õ di za. Duré danhibrom

na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za, ta hã ã'uwaibaba õ wa 're ãdahâimana wasété za'ra mono zé hã. ⁴ Duré aimreme nhiséb'õ na asima 're rowasu'u wasété za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme to na asima 're rowasu'u wasété za'ra wa'aba mono õ di za duré, ãne hã ã'uwaibaba õ wa, Wamama nhib'a'uwẽ 're ãwanomro mono zéb da hã. Wama 're ãsõpru mono zém na si, te za asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo oto, Wamama ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da. ⁵ Taha wa, te za oto ãwaihu'u za'ra wa'wa, ãne: Sina 're ãsipsaihuri za'ra mono norĩ hã, duré dahâimana nhiséb'õ na 're ãnomro mono norĩ hã ãtẽme 're sisisi mono õ di za, 'Re ãhâimana u'ãsi mono u hã, duré Cristuhu u hã, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ zahuré mono zéb u hã. Duré danhibrom na te te 're ãda'ruiwapari za'ra mono norĩ zama ãtẽme 're sisisi mono õ di za, marĩ zô si te te sima 're rosa'rata u'ãsi za'ra mono wa, 'Re ãhâimana u'ãsi mono upana. Taha wa, ta norĩ hã marĩ ãwẽ na tinhib'a'uwẽ norĩ ma te te ãropisutuzéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za.

⁶ Ta norĩ hã po're'õ u'ãsi 're nomro mono wa, te za nimahã na tãma rob'manharĩ pipa za'ra, 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã. Tane nherẽ, ãté ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, za te te ãdahã za'ra õ na hã. ãne te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za, ãsimirowasu'u tô senai'õ wa, ta norĩ hã. ⁷ Taha wa, ãpo're'õ norĩ siré hã 're anomro wasété aba mono õ di za oto. ⁸⁻⁹ A norĩ wa'wa hã roti sena hã aré waihu'u za'ra wa'aba õ di, Cristuhu nhimiroti hã. Taha wa, datob'a na 're ãdanomro mono ne, ma tô aré robra na 're anomro aba mo, aiwasété na. Cristuhu ãma oto 're anomro aba mono wa,

rowa'a na damorĩ wě na 're ĩdanomro mono ne, te oto ĩsimiroti ré 're anomro aba mo. Taha wa, te za oto āma 're anomro wě wa'aba mono sina, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito nhimiroti na 're nomro mono wamhã, te za te te dama 're rob'manharĩ wě za'ra. Te za duré 're nomro wě. Duré tô sena na si te za te te dama 're rowasu'u za'ra. Dahâimanazé tô sena na si te za dama 're hâimana za'ra. Taha wa, a norĩ wa'wa hã roti sena zarina si te za oto 're anomro wě wa'aba mo, Cristuhu nhimiroti na. ¹⁰ Āne te za 'râwi asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na: “E niha wa za 're mo, Wanhib'apito te te ĩwěsãmrizéb da hã.” Āne te za 'râwi asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo, āma 're anomro wě wa'aba mono da. ¹¹ Ĩsazei'õ'wa norĩ siré, marĩ ĩwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, ĩpě'ě 're, robra u'âsi 're ĩnomro mono norĩ siré hã. Ta norĩ ma, te za 're ĩroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahâri za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã. ¹² ĩpo're'õ norĩ hã te marĩ ĩwasédé hã pi'uriwi te te 're 'manharĩ za'ra. Ta norĩ nhimi'manharĩ wasété zé hã wasété uptabi wa, taha na si āma wanhiséb uptabi za'ra di, wa te āma wasima 're ĩrowasu'u za'ra mono zéb da hã. Taha wa, te za ta norĩ ma 're ĩroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahâri za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã. ¹³⁻¹⁴ Robra wa, wa te ro'o wamhã, wa za marĩ hã wa te 're waihu'u za'ra, tô sena ĩhâimanazém na. Tane bâdâ te te dama 're rob'uiwě za'ra mono wamhã, rob'madâ'â pese di za dama. Duréihã wahi'rada, ma tô āne na roti:

“A hã 're asõtõ u'âsi mono hã, ai'utu. Te za ai-wahu, 're ĩdadâ'â u'âsi za'ra mono zém hawi. Tawamhã Cristu hã te te dama 're ĩrob'uiwě

mono ne, te za roti sena hã aima waihu'u.”
 ãne wahi'rata nhimiroti hã dama.

¹⁵ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, 'rãwi asina 're asõpré u'âsi aba mono da, 're anomro wẽ wa'aba mono zéb da. Sena na roti wẽ waihu'u'õ'wa ne, 're anomro wasété aba mono õ di za oto. Roti sena hã oto aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te za ãma 're anomro wẽ wa'aba mo, tô sena roti wẽ zarina si. ¹⁶ ãhãna uburé dawasédé hã te daro mono bâ 're hãimana. Taha wa, wama 're hãimana za'ra mono ré bâdâ hã, wa za wa te 're dapawapto wẽ za'ra. ¹⁷ Tawamhã danhimiza'rese ãna 're ãdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Wanhib'apito te te sima 're ã'ai'awẽ wa'aba mono zéb zô si, te za 're asõpré u'âsi aba mo, asina tãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.

¹⁸ ãsipãrĩ na 're asi'rãiwamnarĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina siwa'ru 're anomro wasété aba mono tõ da. Wanhib'apito pẽ'êzani nhimiwada'uri na si te za oto 're aihãimana za'ra wa'aba mo, robze sina ãma 're anomro aba mono da oto. ¹⁹ Aima ãma 're ãrobze za'ra wa'aba mono zéb da hã, te za 're asõ're za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito pẽ'êzani te te aima 're ãwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wanhib'apito hã sõpru wa, te za rowẽ zarina tãma 're asõ're za'ra wa'aba mo, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, asõ're wa'aba na. ²⁰ Wamama hã sõprub di, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Taha wa, uburé marĩ wẽ na wama 're ãsõprub za'ra mono zéb zarina, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para. ²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristu hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, Asib'apito wa'wa hã. Taha zarina, te za 're asiwa-

pari pese za'ra wa'aba mo.

Īmro ré norĩ ma, rotizé wasu'u

²² Pi'õ norĩ, aimro nhimiroti te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mono zéb zarina.

²³ E marĩ wa. Aimro za'ra wa'wa hã asipai u 're hãimana za'ra wa'aba mono wa, Cristu tinhib'a'uwẽ norĩ nhipai u 're ĩhãimana mono ne, ta norĩ nho'reptui'wa 're hãimana mono wa.

²⁴ Īsib'a'uwẽ norĩ hã Cristuhu nhimiroti te te 're ĩwapari pese za'ra mono ne, te za pi'õ norĩ hã aimro nhimiroti 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo.

²⁵ Aibã norĩ, Cristu hã tinhib'a'uwẽ norĩ te te 're ĩ'azawi pese mono ne, te za aimro hã 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo, tihãiba hã sawi ãna te te ĩsõmri ne, sada dâ'â za'ra da. ²⁶ Marĩ hã â na da te 're ĩ'upsõ za'ra mono ne, ma tô tinhimiroti na wawasété hawi te te 're wa'a'upsõi wẽ wapẽ'ẽ

're, 're wanomro wẽ mono da, ĩsib'a'uwẽ si oto 're wahãimana za'ra mono da tãma. ²⁷ ãne ma tô sina uwaimra dama, zazahã ĩhãi uptob õ ne, duré ĩhã'rã'ru'õ ne zama, hãimana wẽ uptabi na 're hãimana za'ra mono da, ĩsib'a'uwẽ norĩ hã. ²⁸ Aibã norĩ, Cristu te te 're ĩwa'azawi pese mono zéb zarina, te za aimro hã 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo.

'Re sawi pese za'ra wa'aba mono wa, marĩ ĩwẽ zô asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama ĩwẽ zô 're asõpré wa'aba mo. Tawamhã marĩ hã ĩwẽ zô aimro ma 're asõpré wa'aba mono zém na, te za marĩ hã ĩwẽ zô asima zama 're asõpré wa'aba mo. ²⁹⁻³⁰ Ni'wam norĩ hã sima 're sipese u'âsi za'ra mono wamhã, 're saihuri mono ãna 're si'ubumroi u'âsi mono õ di za. Te za 're saihuri

u'âsi. Te za duré 're si'madâ'â pese za'ra, Cristu te te wama 're ã'ab'manharĩ wẽ mono ne, tinhib'a'uwẽ norĩ ma. ³¹ ãne ãwasu'u na rob'ui'ére hã: “Dasina 're damro za'ra mono wamhã, dahãiba maparane nherẽ, te za oto dahãiba misi ne damro me si 're dasi'ubumro, misi haré.” ³² ãhã wasu'u hawi wa tô waihu'u za'ra ni, aré dama waihu'u õ nherẽ, ãne na hã. Aibã ãmro hã, Cristu te wasu'u. Duré pi'õ ãmro hã ãsib'a'uwẽ norĩ, te wasu'u. ³³ Aima za'ra wa'aba zama, te rowasu'u hã 're hãimana, ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono zéb da hã oto. Taha wa, aibã norĩ, te za aimro 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re ãsawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marĩ ãwẽ zô asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama 're asõpré wa'aba mo, ãwẽ zô. Duré pi'õ norĩ, aimro hã te za 're ãwazéb za'ra wa'aba mo.

6

Da'ra norĩ ma, damama norĩ ma, duré dana norĩ ma zama rotizé wasu'u

¹ Da'ra norĩ, Wanhib'apito nhimiroti 're ãwapari pese za'ra wa'aba mono zarina, te za aimama nhimiroti hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. ²⁻³ 'Re asimipari pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mo aimama ma, duré ana ma zama, rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, duré 're aihãimana hã za'ra wa'aba mono da, ti'ai ãma. ãne 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã te 're hãimana, taha zarina marĩ ãwẽ hã za te te dama ãma 're ã'a'uwaimrami mono na hã. Duré ãhã ma tô ãne 'Re ãhãimana u'âsi mono hã dama roti:

“Aimama nhimiroti hã te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. Ta norĩ nhimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Duré 're atâ'â su'u za'ra wa'aba mono õ di za. Te za 're asi'ĩhi pese za'ra wa'aba mo.”

Ñe ma tã aré dama roti. Simiroti pire di, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za aimama nhimiroti hã 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

⁴ Damama norĩ, ai'ra ma hã 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, asada 're sahi za'ra wa'aba mono tã da. Te za asimiroti wẽ na si 're ïpawapto wẽ za'ra wa'aba mo, Wanhíb'apito nhimiroti zarina, ai'ra norĩ wa'wa hã 're nomro wẽ mono da.

Pawa'âbã ãna dama romhuri'wa norĩ ma, duré danhib'apito norĩ ma, rotizé wasu'u

⁵ Aipawa'âbã ãna aiwada'uri zarina si dama romhuri'wa norĩ, asib'apito mreme hã te za 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo, 're wazéb za'ra wa'aba mono sina. Cristuhu ma 're ïromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za tã sena asib'apito mreme hã 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo. ⁶ E asib'apito nho'a si te za romhuri hã tãma 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Mare di. Ìsa're'ra nherẽ, te za romhuri hã tãma 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'aba mono da, asimiromhuri na. Cristuhu ma 're ïromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za duré ti'ai ãma asib'apito ma romhuri hã 're ï'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te sima 're ïwẽ mono zéb zarina. ⁷ Ato sina te za tãma 're ïromhuri za'ra

wa'aba mo, asib'apito za'ra wa'aba ma, Asib'apito uptabi aba ma 're ïromhuri za'ra wa'aba mono ne. ⁸ Wapawa'âbâ ãna wawada'uri zarina si dama romhuri'wa 're ïwahâimana za'ra mono norĩ, duré wawada'uri ãna wasi'uihâ na 're ïwahâimana za'ra mono norĩ me zama, wa te dama 're ï'manharĩ wê za'ra mono wa'râmi, te za Wanhib'apito hã te te wama 're wa'âbâ za'ra. Âhã wasu'u na te za 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Danhib'apito norĩ, aima romhuri'wa norĩ ma, wa tô tâma roti za'ra, romhuri hã te te aima 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono da, to sina. Taha wa, te za aima romhuri'wa norĩ ma 're ï'manharĩ wê za'ra wa'aba mo. Tâma 're ropipa za'ra wa'aba mono õ di za. Misi Asib'apito wa'wa te oto aima 're hâimana za'ra wa'wa hâiwa ãma, aima romhuri'wa norĩ nhib'apito zama. Aiwapsi te za te te aima 're wa'âbâ za'ra wa'wa, 're ïromhuri wê za'ra wa'aba mono zéb zarina.

'Re ïhâimana u'âsi mono hã wa'rui'wa zada, ti-waihu'u pese na te te 're ïda'apawapto mono zé wasu'u

¹⁰ Wa za oto roti na aima 'rãsutu za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã Wanhib'apito siré si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wanhib'apito ma si ïwaihu'upe hã sa'êtê na tâma 're hâimana mono wa, te za ïwaihu'u pese zarina aihâimana nhiptete sina 're anomro aba mo. ¹¹ Dasi'wapé 'manharĩ'wa norĩ hã te za sisada 're si'uza za'ra. Tane te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, 're anomro aba mo, Wa'uburé nhimiroti da, asiptete sina sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ¹² Wa norĩ hã wasiré 're ïwahâimana za'ra mono norĩ me, 're wasi'wapé za'ra mono õ di. Wa'uburé norĩ me si, wa za 're wasi'wapé za'ra,

hâiwa nho're âma simiroti wasété na 're ãhâimana za'ra mono norĩ me. Wa'uburé norĩ hã ti'ai âma dapo're'õ na 're ãdanomro mono norĩ ma, simiroti pire di, Wanhib'apito nhimiroti waihu'u'õ'wa 're danomro mono wa. ¹³ Taha wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã wa'uburé norĩ hã nimahã bâtâ na asô 're sihotu aba mono wamhã, te za 're ã'wapé za'ra wa'aba mo. Tawamhã 're ã'wapé za'ra wa'aba mono na, âma 're ai'uté za'ra wa'aba mono wa, te za ta norĩ wi 're aiwairébé aba mo.

¹⁴ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ãsa'êtê na, te za 're asi'usisi za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ãsa'êne hã tô sena 're ãdahâimana za'ra mono zé, te wasu'u. Duré danho'utu'ubuzé ãtete na te za 're asi'uzza za'ra wa'aba mo. Danho'utu'ubuzé ãtede hã 're ãdanomro wê mono zé, te wasu'u. ¹⁵ Duré dapara'uza ãtete na te za 're asipara'uza za'ra wa'aba mo. Dapara'uza ãtede hã ãwasu'uwê na datoï u'âsi da te 're ãdapo're pu'u za'ra mono zé, te wasu'u, rowê u'âsi Wamama siré 're ãdanomro mono zéb da hã oto. ¹⁶ Duré ãbaihã 'manharĩ hã te za 're ã'wasari aba mo asi'wawi, da te 're aihãzup tã wa'aba mono da, po'o 'wa ro'o na. Wa'uburé nhimiroti, wa te 're wapari za'ra mono tã da, Wamama ãwaihu'u pese na wa te wasina 're ã'umhãsi za'ra mono zé, te wasu'u, ãbaihã 'manharĩ hã. ¹⁷ Da'rãzaza ãtete na te za 're asi'rãzaza za'ra wa'aba mo. Da'rãzaza ãtede hã wanho'reptuzé, te wasu'u. Duré sib'ézé 'wa pa hã te za asiré 're ã'wasari u'âsi aba mo. Sib'ézé 'wa pa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u, ãpê'êzani hã te te wama 're awaihu'u mono da, ãsimiroti hã. ¹⁸ Te aima ãroti za'ra wa'aba zéb zarina, te za uburé

're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré ĩpě'ěžani te te wama 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina, te za Wamama ma 're aimreme zusi aba mo. Te za tiwi 're ĩrowaptěřě u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Asimiza'rese sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tãma 're aimreme zusi aba mono da. Aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwě 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma, te za duré tiwi 're ĩrowaptěřě u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're apawaptob u'âsi mono da, daro mono bâ.

¹⁹ ĩma zama te za duré tiwi 're ĩrowaptěřě za'ra wa'aba mo, timreme te te ĩma 're awaihu'u u'âsi mono da, wě na te dama 're sadawa wasu'u mono da, ĩpahi ãna, Cristuhu wasu'uwě hã aré dama ĩwaihu'u'õ hã, da te 're waihu'u za'ra mono da oto.

²⁰ Cristu hã te te datěme ĩzatõřĩ wa, wa oto ĩsadawa wasu'u'wa 're mo, dazazéb 're, 're ĩza mono nherě. Taha wa, ĩpahi ãna te dama 're sadawa wasu'u mono da, te za tiwi 're ĩrowaptěřě u'âsi za'ra wa'aba mo, Wamama wi.

Paru te te dama ĩroti 'rãsutu zéb ãma, te te ĩda'azawizé

²¹ Titicu hã te za aima ĩwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, ĩhâimanazé hã. Ta hã wapawapto wě 'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa duré, wama ĩsawi pe hã. ²² Āme ĩwahâimana za'ra na te te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tō atěme satõřĩ za'ra wa'wa, rowasu'u wě zarina, rowě na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto.

²³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono Wamama wi, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptěřě u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowě u'âsi

ãma 're anomro aba mono da, duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina 're anomro aba mono da, ta norĩ hã waihu'u pese zahuré wa, asina 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono da. ²⁴ Uburé Wanhîb'apito Zezu Cristuhu zawi pese 'wa norĩ ma, wa za te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, ta norĩ hã Wanhîb'apito tô sena te te 're sawi pese za'ra mono wa, Wamama hã ïwê na te te 're apawaptob u'âsi mono da.

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xxx

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c